

Inspektion af Arresthuset i Assens den 8. oktober 2008

ENDELIG

J.nr. 2008-2724-628/PH

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	3
2.	Bygningsmæssige forhold	4
2.1.	Gangarealer	5
2.2.	Celler.....	5
2.3.	Øvrige rum	9
2.3.1.	Toilet og bad	9
2.3.2.	Arbejds-, undervisnings- og fritidslokaler	10
2.3.3.	Besøgsrum	13
2.3.4.	Gårdtursarealer	13
2.3.5.	Andet	14
3.	Beskæftigelse	14
3.1.	Arbejde og undervisning mv.	14
3.2.	Fritid	17
4.	Belægning.....	22
5.	Andre forhold	22
5.1.	Tv-kanaler	22
5.2.	Husorden	23
5.3.	Talsmandsordning	24
5.4.	Tankedag.....	25
6.	Rapportgennemgang	25
6.1.	Lidt om sagerne	27
6.2.	Retsgrundlag	29
6.3.	Betingelser	30
6.4.	Sagsbehandlingsregler	31
6.5.	Partshøring	32
6.6.	Begrundelse og notatpligt.....	33
6.6.1.	Faktiske omstændigheder	33
6.6.2.	Bevisbedømmelse	33
6.6.3.	Retsgrundlag	34
6.7.	Kompetence.....	38
6.8.	Protokollen	39
6.9.	Sagsbehandlingstid	42
6.10.	Konfiskation og modregning af erstatning	43
6.10.1.	Konfiskation	43
6.10.2.	Modregning af erstatning	44
6.11.	Klagevejledning og domstolsprøvelse	45

Opfølgning 46
Underretning..... 47

1. Indledning

Som led i ombudsmandens almindelige inspektionsvirksomhed (jf. § 18 i lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand) foretog jeg den 7. september 1998 inspektion af Arresthuset i Assens. Jeg henviser herom til min rapport af 30. maj 2000 og opfølgning herpå i rapport af 23. januar 2001 samt i brev af 2. maj 2001 hvormed inspektionssagen blev afsluttet.

Den 8. oktober 2008 foretog jeg og to af embedets øvrige medarbejdere endnu en inspektion af Arresthuset i Assens. Jeg bad i forbindelse med varslingen af denne inspektion arresthuset om at oplyse om eventuelle ændringer i de bygningsmæssige forhold og andre forhold siden inspektionen i 1998 og/eller eventuelle projekter eller planer herom. Jeg bad endvidere arresthuset om oplysninger om vedligeholdelsesstandarder, herunder inventarets standard. Jeg bad også om bl.a. at få tilsendt nyt informationsmateriale siden min inspektion i 1998 vedrørende arresthuset, herunder nye kort og skitser over bygningerne. Den 29. september 2008 besvarede arresthuset min anmodning.

Til stede under inspektionen den 8. oktober 2008 var arrestinspektøren for Syd- og Sønderjylland og Fyn, arrestforvareren i Arresthuset i Assens, overvagtimesteren og arresthusets tillidsrepræsentant. Jeg havde også en samtale med arresthusets talsmand om generelle forhold og med en enkelt indsat om dennes egne forhold. Begge har fået særskilt brev om de forhold som de bragte frem. Nogle af de forhold som talsmanden rejste, indgår i rapporten. Han oplyste under min samtale med ham at han ca. en uge tidligere havde haft et møde med arrestforvareren og overvagtimesteren hvor han havde gjort dem bekendt med de forhold som han ville bringe frem over for mig.

Inspektionen tog udgangspunkt i rapporten af 30. maj 2000 og opfølgningen herpå. Under inspektionen spurgte jeg på grundlag af en tjekliste til flere forhold der normalt ønskes besigtiget og drøftet i forbindelse med inspektion af arresthuse. Inspektionen og rapporten omfattede/omfatter dog ikke alle de forhold der indgik i den tidligere inspektion, og heller ikke alle de forhold der fremgår af tjeklisten. Inspektionen den 8. oktober 2008 omfattede først og fremmest de indsattes beskæftigelsesmæssige forhold og deres muligheder for fællesskab.

I forbindelse med inspektionen bad jeg om at låne 10 disciplinærsager for en nærmere angiven periode som jeg fik udleveret samme dag. Materialet gennemgås under pkt. 6.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til Arresthuset i Assens, arrestinspektøren for Syd- og Sønderjylland og Fyn og Direktoratet for Kriminalforsorgen for at myndighederne kunne få lejlighed til at komme med eventuelle yderligere bemærkninger om faktiske forhold som rapporten måtte give anledning til. Jeg har ikke modtaget sådanne bemærkninger.

2. Bygningsmæssige forhold

Arresthuset i Assens er en gul murstensbygning der er bygget i 1969 og består af kælder, stueetage og 1. sal.

Ved inspektionen den 7. september 1998 var der (endnu) ikke sket nogen gennemgribende renovering, men gennem de senere år har arresthuset gennemgået større renoverings- og vedligeholdelsesarbejder og fremstår generelt set i en god vedligeholdelsesmæssig stand. Kapaciteten er i den forbindelse øget fra 24 til 27 pladser. To af de tre ekstra pladser er etableret på 1. sal ved opdeling af et lokale der ved inspektionen i 1998 blev benyttet som skolelokale (og oprindeligt har været en dobbeltcelle). Den sidste plads er etableret i arresthusets tidligere lægerum i stueetagen.

Til erstatning for de lokaler der er inddraget til celler, er der i stedet etableret et undervisningslokale i kælderen (i 2007) og et lokale til lægen i det tidligere tekøkken/gangmandskøkken i stueetagen.

Der er også opført en ny lagerbygning i tilknytning til det gamle lager i kælderen.

I 2004 blev de indsattes køkken på 1. sal renoveret. I rummet ved siden af dette køkken er der desuden opsat tre store køleskabe og tre store frydere som de indsatte kan benytte.

Istandsættelsesarbejderne omfatter også bl.a. besøgsrummet, motionsrummet og gårdtursarealerne der er istandsat senest i 2007. Ved istandsættelsen af gårdtursarealet blev væggene pudset op og malet af en indsat.

Ydermuren er også renoveret.

Under inspektionen blev det oplyst at vinduerne i arresthuset ca. et år tidligere blev isoleret med tætningsbånd mv., og at der snart ville blive opsat nye vinduer i det køkken som arresthuset benytter til opbevaring og opvarmning mv. af den mad som arresthuset får til de indsatte fra produktionskøkkenet i Statsfængslet i Sdr. Omme.

Fysisk er arresthuset desuden blevet sikret med perimetersikring og kameraovervågning. Ved hovedindgangen til arresthuset er der endvidere opsat en detektorkarm som indsatte og besøgende til de indsatte skal passere.

2.1. Gangarealer

Gangarealerne er luftige. På væggene hænger der billeder der er malet af indsatte i forbindelse med et kunstprojekt som arresthuset havde i efteråret 2007 hvor 5-6 indsatte deltog i to runder. De indsatte havde dog også fået lov til at få nogle af billederne selv. Undervisningen af de indsatte stod den tidligere overvagtimester der nu er regionsværkmester, for. Arresthuset havde fået en bevilling på 10.000 kr. til et nyt tilsvarende projekt, og regionsværkmesteren havde givet tilsagn om at stå for undervisningen på ny.

Der er en uafskærmet telefonboks uden for tremmedøren ind til cellegangen i stueetagen. Det er muligt at række røret ind gennem tremmerne. Det blev oplyst at de indsatte kan tale uforstyrret da der normalt ikke er andre indsatte på cellegangen, men arresthuset har også en mobiltelefon som de indsatte kan få med ind på cellerne. Det er kun arresthuset der kan ringe op fra denne telefon.

2.2. Celler

De 27 pladser som arresthuset (nu) råder over, er alle enkeltceller der er fordelt med 11 celler i stueetagen og 16 celler på 1. sal.

Jeg besigtigede to celler i stueetagen (celle 5 og 6) og to på 1. sal (celle 15 og 24). Celle 24 var tom på inspektionstidspunktet.

Alle de besigtigede celler var malermæssigt i en rimelig stand, men der var tegnet på væggene i (bl.a.) celle 24. Farven er institutionspræget (cremefarvet). Det blev oplyst at arresthuset har brugt det sidste af den maling der var tilbage i denne farve, og herefter er gået over til at male væggene hvide. Det blev desuden oplyst at arresthuset er efter de indsatte der tegner på væggene og kræver erstatning.

Ved min besigtigelse af celle 24 blev det endvidere oplyst at denne celle var repræsentativ for vedligeholdelsesstandarderne af cellerne i arresthuset.

De celler som jeg så, var som nævnt i en rimelig vedligeholdelsesmæssig stand. Cellerne fremstod endvidere overvejende pænt rengjorte. Jeg har således ingen bemærkninger til de besigtigede cellers vedligeholdelses- og rengøringsmæssige stand.

En lille rude i cellens vindue kan åbnes, men da den bliver ved med at falde ned, var arresthuset ved at indhente et tilbud fra en tømrer på et kædeværk.

Jeg beder om at få oplyst om der nu er sat kædeværk på cellevinduerne.

Møblelementet består bl.a. af en gammel jernseng der kan slås op. Arresthuset oplyste at arresthuset har enkelte brikse (i de nye celler). Det blev endvidere oplyst at nogle af de indsatte er glade for jernsengen fordi den kan slås op. Ingen af sengene på de stuer som jeg så, var dog slået op.

Så vidt jeg forstod, er der umiddelbart ingen planer om at udskifte sengene med kriminalforsorgen standardbrikse.

Jeg har tidligere tilkendegivet at de gamle jernsenge (der også stadig findes i andre arresthuse) har et udpræget fængselspræg, og at de er så lave at de er svære at bruge som sofa. For nogle indsatte er de endvidere for korte. Nogle indsatte er dog – som også nævnt under inspektionen af Arresthuset i Assens – glade for jernsengene.

Fra mine inspektioner af andre arresthuse er jeg bekendt med at flere arresthuse (efter særbevilling fra direktoratet) har udskiftet de gamle jernsenge med kriminalforsorgens (nye) standardbriks der indeholder ryglæn med plads til opbevaring af sengetøjet og kan benyttes som sofa.

Jeg beder arresthuset om at oplyse om arresthuset har overvejet eller vil overveje at søge direktoratet om en særbevilling til at udskifte (nogle af) sengene med kriminalforsorgens brikse.

Inventaret i de besigtigede celler er af varierende kvalitet, men det meste er af ældre dato og/eller slidt. Der var tape omkring benene på stolen i celle 24.

I cellerne er der en liste over cellens, herunder inventarets, stand, og det blev oplyst at denne gennemgås med de indsatte ved indsættelse og løsladelse/overførsel.

I en generel egen drift-sag om inventar i kriminalforsorgens institutioner som jeg i sin tid rejste, oplyste direktoratet at arresthusene (og pensionerne) ikke – ligesom fængslerne – skal udarbejde udskiftningsplaner for inventaret. Som svar på mit spørgsmål om baggrunden herfor oplyste direktoratet i brev af 18. oktober 2004 at direktoratet på baggrund af arresthusenes og pensionernes størrelse havde vurderet at det var mere hensigtsmæssigt at foretage en samlet analyse af behovet for udskiftning af inventaret i arresthusene og pensionerne, og herunder vurdere hvordan man bedst sikrer at inventaret konstant har en rimelig stand. Direktoratet havde derfor nedsat en arbejdsgruppe der skulle tage stilling til hvordan en central pulje som direktoratet dengang havde afsat til medfinansiering, skulle fordeles. Direktoratet nævnte i den forbindelse at arresthusene selv er ansvarlige for at udskifte nedslidt og ødelagt inventar.

Jeg beder direktoratet om at oplyse resultatet af den nævnte vurdering med hensyn til hvordan man bedst sikrer at inventaret har en rimelig stand. Jeg henviser til direktoratets sag med j.nr. RSK 2003-1013-194.

Da det meste af det inventar som jeg så, som nævnt var gammelt og/eller slidt, og da jeg forstod oplysningen under inspektionen om at celle 24 var repræsentativ for cellerne i arresthuset sådan at det også gjaldt inventarets stand, beder jeg arresthuset om at oplyse om der er planer om vedligeholdelse og udskiftning af det inventar der ikke er i en acceptabel stand. Hvis arresthuset har udarbejdet en plan over udskiftning af inventaret, beder jeg om en kopi af denne plan.

Madrasen i celle 24 (der ikke havde sengetøj på) fremtrådte uhumsk og havde huller i betrækket. Den var desuden "lagt flad". På madrassen lå der en pude med et stort hul i.

Det blev oplyst at arresthuset har 6-8 ekstra madrasser og sørger for udskiftning af slidte madrasser. Det blev endvidere oplyst at arresthuset kender til vejledningen om behandlingen af madrasserne, men ikke stiller madrasserne på højkant med jævne mellemrum som anbefalet i denne vejledning.

Jeg har noteret mig at arresthuset er opmærksom på at udskifte slidte madrasser. Jeg går ud fra at det samme gælder dyner og puder. Jeg går derfor også ud fra at ma-

drassen og puden i celle 24 er blevet skiftet efter inspektionen. For en ordens skyld beder jeg dog om oplysning herom.

Jeg beder endvidere om oplysning om hvorfor arresthuset ikke følger fremgangsmåden i ovennævnte vejledning med at stille madrasserne på højkant en gang imellem.

Vinduerne var beskidte udvendigt. Det blev oplyst at vinduerne pudses en gang imellem.

Jeg beder arresthuset om at oplyse om vinduerne er pudset efter min inspektion.

I celle 15 bemærkede jeg bl.a. at opslagstavlen var overtegnet. Det blev nævnt at maling af alle opslagstavler eventuelt kunne laves som et beskæftigelsesprojekt.

Jeg beder om at få oplyst om et sådant beskæftigelsesprojekt har været eller vil blive iværksat.

Celle 5 og 6 i stueetagen (hvor henholdsvis hjælpegangmanden og gangmanden boede) var begge personligt indrettet (med dug på bordet mv.). I celle 5 var der to madrasser på sengen.

I celle 6 (gangmandens) stod der på inspektionstidspunktet en reol med et depot af rengøringsmidler, toiletpapir, viskestykker mv. Det blev oplyst at gangmanden naturligvis ikke behøver at opbevare rengøringsmidler mv. på sin celle hvis han ikke ønsker det.

Jeg beder om at få oplyst om gangmændene orienteres herom, og hvor rengøringsmidler mv. kan opbevares hvis gangmanden ikke ønsker at have det i sin celle.

Gangmanden havde desuden et mindre depot af købmandsvarer som han sælger til de øvrige indsatte, f.eks. nyindsatte så de kan få varer indtil de har mulighed for at handle.

Jeg beder om direktoratets bemærkninger til denne ordning.

2.3. Øvrige rum

2.3.1. Toilet og bad

Der er ikke sket ændringer for så vidt angår toilet- og badeforhold. Der er således fortsat toilet til brug for de indsatte på alle etager, i stueetagen to toiletter, og bad i kældereren og på 1. sal. Gulvet i baderummet i kælderen var tilkalket.

Under min samtale med talsmanden oplyste han at han den 17. september 2008 havde gjort opmærksom på at det varme vand i badet var alt for varmt, men at forholdet endnu ikke var bragt i orden. (Forud for inspektionen i 1998 var der et problem med for koldt vand i arresthuset).

Under inspektionen oplyste ledelsen at ledelsen først i ugen før havde hørt om problemet med det for varme vand, og at der var rekvireret en vvs-mand som ledelsen nu ville rykke. Idet jeg på denne baggrund gik ud fra at problemet med det for varme vand snart ville blive løst, meddelte jeg i mit svar til talsmanden som opfølgning på min samtale med ham under inspektionen at jeg ikke foretog mig mere om dette forhold.

For en ordens skyld beder jeg dog arresthuset om at oplyse om problemet er løst på tilfredsstillende vis sådan at der ikke længere er problemer med for varmt vand.

Talsmanden nævnte også at toiletbrættet på toilettet i kælderen var itu og endnu ikke var blevet skiftet selv om han havde gjort opmærksom på at det var i stykker. I mit svar til talsmanden gik jeg ud fra at toiletbrættet snarest ville blive repareret eller udskiftet, og jeg går således ud fra at det er sket.

På toiletterne var der ingen håndsæbe og heller ikke noget at tørre hænder i. Under den afsluttende samtale oplyste ledelsen at der havde været sat flydende sæbe på toiletterne, men at sæben forsvandt. Arresthuset ville nu sætte dispensere fast på væggen i stedet for og også sætte papirhåndklæder op.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i et brev af 26. marts 2003 sendt en generel henstilling til alle kriminalforsorgens institutioner om at udskifte håndsæbe og håndklæder med henholdsvis flydende håndsæbe og engangshåndklæder eller håndklæderuller.

Jeg har noteret mig at arresthuset igen ville sætte flydende sæbe op, og at det ville ske ved opsætning af fastmonterede beholdere til sæbe på væggen for at undgå at sæben hele tiden forsvinder.

Jeg har endvidere noteret mig at arresthuset også ville opsætte papirhåndklæder.

For en ordens skyld beder jeg dog arresthuset om at oplyse om der nu er opsat beholdere på væggen til flydende sæbe og papirhåndklæder.

På badeværelserne var der renevæske i portionsflasker som har en påklistret vejledning i brugen heraf. På 1. sal stod der to flasker på stikkontakten i forrummet til badeværelset, og i kælderen på armaturet ved badet.

2.3.2. Arbejds-, undervisnings- og fritidslokaler

Der er (fortsat) tre arbejdsrum i kælderen, men det ene blev ikke benyttet til arbejde på inspektionstidspunktet. Det er det ringeste af de tre arbejdslokaler, bl.a. fordi lokalet ikke har noget vindue (men dog udsugning). På inspektionstidspunktet var arresthusets fodboldspil sat ind i dette rum. Hvis rummet benyttes til beskæftigelse, flyttes spillet ud under trappen på gangen.

I det ene arbejdsrum er der en vask hvorunder gulvet er ødelagt.

Der er desuden et lille og et stort lager. I det store lager der som tidligere nævnt er etableret efter min sidste inspektion af arresthuset, er der opsat radiatorer højt oppe på væggen. Bortset fra at der stod et par lænestole mv., var lageret tomt.

Fra det store lager har der tidligere været undvigelse gennem vinduet i taget der herefter er blevet sikret yderligere med ekstra tykke tremmer. Som følge af undvigelse fra lageret, blev muligheden for at arbejde dér inddraget, og de indsatte har derfor nu kun adgang til lageret med personale.

I kælderen er der desuden som også tidligere nævnt etableret et undervisningslokale (i 2007). Der er tale om et kombineret undervisningslokale og bibliotek med to pc'er og et bord i midten af lokalet med fem stole omkring samt en tavle. Der er væg til vægtæppe på gulvet og en reol med bøger og tidsskrifter, herunder kopi af månedsmagasiner der kan lånes ved henvendelse til personalet. Der er billeder på væggene. Lokalet bruges både til almindelig undervisning, herunder it-undervisning, og motivationsbehandling.

Endvidere er der et lokale med to PlayStations og tv-skærme som de indsatte kan benytte i fritiden. Dette lokale er også etableret siden sidste inspektion. Også her er der billeder på væggen.

Motionsrummet er beliggende på en gang hvortil der er adgang gennem en tremmedør. Dette rum blev sat i stand i 2007. På gulvet lå der et slidt/ødelagt gulvtæppe. På en del af tæppet lå der nogle måtter. Det blev oplyst at gulvtæppet meget hurtigt slides, og at arresthuset derfor overvejede at erstatte det med specielle måtter.

Jeg beder arresthuset om at underrette mig om resultatet af disse overvejelser.

Efter min inspektion i 1998 af arresthuse blev der som nævnt i opfølgingsrapporten fra denne inspektion etableret udsugning og ventilation i motionsrummet, og der blev ligeledes købt nyt motionsudstyr, herunder maskiner til stræk- og vægtøvelser.

I motionsrummet – der bar præg af flittig brug – er der flere redskaber der står meget tæt, og rummet virker derfor trangt. Redskaberne omfatter bl.a. en forholdsvis ny cykel til spinning og nogle (til dels slidte) styrketræningsbænke. Der er også en vægtstang og mange løse håndvægte med påsatte skiver hvoraf nogle – så vidt det umiddelbart kunne ses – var over 30 kg. Håndvægtene var ikke låst fast, men det blev oplyst at de kan låses inde eller flyttes ud på gangen.

Jeg er bekendt med at direktoratet (i januar 2004) har bestemt at løse vægte i motionslokalerne højst må have en totalvægt på 30 kg.

Jeg beder arresthuset om at oplyse om der i motionsrummet er løse håndvægte med en totalvægt på over 30 kg.

Den 21. april 2005 godkendte direktoratet en indstilling fra en arbejdsgruppe i direktoratet om fælles retningslinjer for indretning og brug af kondilokaler mv. Statsfængslet i Sdr. Omme har – med succes – afprøvet de anbefalinger som arbejdsgruppen er kommet med i denne indstilling. Under en forespørgsel i Folketinget den 15. april 2004 oplyste den daværende justitsminister at det var besluttet over en årrække at gennemføre de afprøvede initiativer der bl.a. omfatter udskiftning af inventar i kondilokaler med henblik på at omlægge træningen fra styrketræning til konditions- og kredsløbs-træning. Initiativerne skulle i første omgang gennemføres i fængslerne, og implementeringen skulle følge en plan der over fem år omfattede alle fængsler. I brev af 22. juni

2005 orienterede direktoratet mig om at alle fængsler forventedes at have indført modellen med udgangen af 2007.

Jeg beder direktoratet om at oplyse om der også er planer om at indføre "Sdr. Ommemodellen" i arresthusene.

Der er ingen vejledninger i brugen af redskaberne. Det blev oplyst at arresthuset har en instruktør.

Direktoratet for Kriminalforsorgen udtalte i forbindelse med ombudsmandens inspektion i 2001 af Statsfængslet i Nyborg at "direktoratet er af den opfattelse at der, i den udstrækning der ikke er uddannede instruktører til stede i træningslokalerne, bør være tydelig og tilgængelig skriftlig information om brugen af træningsredskaberne". Den 26. marts 2003 udsendte direktoratet endvidere en henstilling til samtlige kriminalforsorgens institutioner om at sikre at der er opsat en skriftlig vejledning i brug af redskaber i institutionernes kondirum.

For så vidt angår spørgsmålet om tilstedeværelse af instruktør i kondilokalet under træning er i indstillingen om indretning og brug af kondilokaler under pkt. 2.7.2. anført følgende:

"Arbejdsgruppen har drøftet, hvorvidt – og i givet fald i hvilket omfang – der skal være instruktører/personale til stede i kondilokalet.

Arbejdsgruppen finder, at såfremt man vil dopingmisbrug til livs, skal der være instruktører/personale til stede i kondilokalet.

...

Arbejdsgruppen er imidlertid klar over, at dette af ressourcemæssige årsager kan være vanskeligt for arresthusene og pensionerne. Arbejdsgruppen indstiller derfor, at de indsatte i arresthuse eller pensioner – i de tilfælde, hvor der ikke er personale i kondilokalet mandag-fredag – vejledes i brug af maskiner, doping m.v. inden kondilokalet benyttes første gang."

Jeg beder arresthuset om at oplyse nærmere om anvendelsen af arresthusets instruktør og vejledning af de indsatte i korrekt brug af styrketræningsredskaberne så de ikke får skader på grund af forkert brug.

Idet jeg (på det foreliggende grundlag) går ud fra at instruktøren ikke altid er til stede når de indsatte benytter motionsrummet, går jeg ligeledes ud fra at arresthuset vil opsætte en instruktionsvejledning i korrekt brug af styrketræningsredskaberne i motionsrummet.

Som tidligere nævnt har de indsatte i fritiden også mulighed for at benytte køkkenet på 1. sal. I køkkenet er der to komfurer, mikroovn, vask mv. Knive er fastmonteret i en wire. Der er tremmer for vinduerne indvendigt og et skråtstillet gitter uden for vinduerne så de kan åbnes på klem.

2.3.3. Besøgsrum

Arresthusets besøgsrum blev som nævnt sat i stand i 2007. I den forbindelse blev der opsat en ny sofa. Foruden denne sofa er der et par lænestole og et sofabord, og der er legetøj (legoklodser mv.) til børnene. Der er desuden et skab til bl.a. lagen og kondomer som imidlertid manglede på inspektionstidspunktet. Der er billeder på væggene og gardiner til at trække for vinduet. Der er adgang til et toilet fra besøgsrummet. I et forrum hertil er opsat en vasketøjskurv til brugte lagener. På håndvasken var der almindelig håndsæbe.

Det blev oplyst at de besøgende kan få ekstra besøgstid (dobbel modul) hvis de kommer langvejs fra.

For så vidt angår sæben henviser jeg til det oplyste ovenfor om opsætning af flydende sæbe. Jeg går således ud fra at håndsæben er udskiftet med flydende sæbe, også på det toilet der hører til besøgsrummet. Jeg beder dog arresthuset om at oplyse om det er korrekt antaget.

Jeg går endvidere ud fra at arresthuset er opmærksom på at sikre at der altid er lagener og kondomer i skabet i besøgslokalet så det ikke er nødvendigt for de indsatte at kontakte personalet for at få udleveret dette.

2.3.4. Gårdtursarealer

Gårdtursarealet blev som nævnt også sat i stand i sommeren 2007. Der er opsat grill i den midterste af de tre gårde og et bordtennisbord i gården til højre. Der lå cigaret-skodder på jorden. Det blev oplyst at gårdene gøres rent en gang om ugen.

2.3.5. Andet

I lægeværelset er der et journalskab der ikke var låst, men døren til lokalet er låst, og nøglen til lægeværelset hænger i vagtstuen. De blev oplyst at alle de ansatte er lægens medhjælpere.

I opfølgingsrapporten om min sidste inspektion af Arresthuset i Assens orienterede jeg arresthuset om direktoratets svar i sagen om min inspektion af Arresthuset i Vejle. Det fremgik indirekte heraf at arkivskabet skal være aflåst, også selv om lægeværelset er aflåst og alle de ansatte fungerer som lægens medhjælpere. På denne baggrund gik jeg bl.a. ud fra at arkivskabet til journaler holdes låst.

Det er derfor efter min opfattelse beklageligt at journalskabet ikke var låst. Jeg går ud fra at det fremover holdes låst.

Idet jeg i øvrigt henviser til den nævnte opfølgingsrapport, beder jeg om en kopi af den aftale som jeg går ud fra at arresthuset har indgået med lægen om anvendelse af medhjælp.

Der er fortsat vaskerum med vaskemaskine og tørretumbler i kælderen. De indsatte vasker ikke længere selv, men det er nu gangmanden der vasker for de indsatte. De indsatte har hver deres vaskepose og angiver på en seddel hvordan tøjet ønskes vasket.

3. Beskæftigelse

3.1. Arbejde og undervisning mv.

Der kan arbejde i alt 12 indsatte i arresthusets værksteder, men på inspektionstidspunktet var der alene to indsatte der havde beskæftigelse i værkstedsdriften. De var beskæftigede med at sætte brillestænger på holdere der herefter sendes ud af huset og males. Produktionen var i opstartsfasen, men det er planen at der skal laves 100.000 brillestel om året. Det varierer hvor meget arbejde der er, og er der meget, arbejder de indsatte også gerne i weekenden. De kan lave op til 1.000 stel om dagen og får 1 kr. pr. stang.

Jeg beder arresthuset om at oplyse hvordan det går med dette arbejde, herunder om målet med 100.000 brillestel om året er nået.

Tidligere havde arresthuset en del opgaver for NKT, men de er desværre bortfaldet. Det er for dyrt at etablere den udsugning der er nødvendig for at kunne udføre de arbejdsopgaver som arresthuset blev tilbudt, og en stor del af produktionen er nu flyttet til Kina og Asien.

Opgaverne for NKT bestod bl.a. i pakning af tagskruer i spande som der stod nogle af i det ene arbejdslokale.

De indsatte har også været beskæftiget med dispensere til plaster, tilbehør til brændeovne mv., holdere til sikkerhedsseler for Mercedes og plexiglas til dankortautomater.

I forbindelse med drøftelserne under inspektionen om beskæftigelsen i arresthuset blev det oplyst at de indsatte aflønnes med en akkord der udregnes ud fra hvad der ville blive betalt i arbejds løn for tilsvarende arbejde på det private arbejdsmarked. Efter min anmodning har arresthuset efterfølgende sendt mig kopi af det kalkulations-skema som kriminalforsorgen anvender for at sikre at kriminalforsorgen ikke påfører erhvervslivet eller andre institutioner ubillig konkurrence.

De indsatte kan desuden være beskæftiget med undervisning eller motivationsbehandling (begge dele tre gange om ugen om formiddagen).

For så vidt angår undervisning blev det oplyst at arresthuset har en bevilling på 60.000 kr. om året hertil. Der er ni timers undervisning om ugen, og der undervises i almene skolefag (dansk og matematik) samt it. De indsatte vil også kunne starte på en videregående uddannelse (selvstudium). Der er ingen venteliste til undervisning. De indsatte får lektier for. Det blev ikke oplyst hvor mange indsatte der modtog undervisning på inspektionstidspunktet.

Motivationsbehandling kan foregå både enkeltvis og i grupper, og også de indsatte der er i arbejdsdriften, kan deltage i motivationsbehandling. På inspektionstidspunktet deltog fem indsatte i motivationsbehandling.

Arresthuset var desuden lige (pr. 15. september 2008) startet med alkoholbehandling der finder sted i samtalerummet. Behandlingen varetages af alkoholambulatoriet i Assens.

Endvidere er tre indsatte beskæftiget som henholdsvis gangmand, hjælpegangmand og vaskemand.

Det blev endvidere oplyst at indsatte der er i udgangsforløb, eventuelt vil kunne tilbydes arbejde som havemand. Arresthuset har tidligere haft 2-3 indsatte beskæftiget med vedligeholdelse af gårdtursarealet mv.

På inspektionstidspunktet havde arresthuset (som det fremgår ovenfor) ikke meget arbejde til de indsatte. Som nævnt var der kun to indsatte beskæftiget med værkstedsarbejde, og der var ingen indsatte der havde celloarbejde.

Ledelsen oplyste at arresthuset normalt ikke har problemer med at beskæftige de indsatte. Ledelsen oplyste endvidere at der ikke er noget celloarbejde fordi det er svært at skaffe. Karakteren af det arbejde som arresthuset kan få, egner sig ikke til celloarbejde.

Under min samtale med talsmanden efterlyste han mere arbejde til de indsatte. Han oplyste at der normalt kun arbejder 6-8 indsatte i værkstederne (i to lokaler), og at der ikke er noget celloarbejde.

Ledelsen oplyste at arresthuset sammen med regionsværkmesteren er kreativ med hensyn til at skaffe arbejde til de indsatte i arresthuset. Som et eksempel nævnte arresthuset at unge indsatte eventuelt kan beskæftiges i arresthusets køkken på 1. sal i arbejdstiden med madlavning mv. Det blev i den forbindelse nævnt at arresthuse skal betale bøder for indsatte der ikke kan tilbydes beskæftigelse.

Det blev også oplyst at nogle indsatte ikke kan være i arbejdsdriften på grund af deres egne forhold.

Jeg beder arresthuset om at oplyse hvordan beskæftigelsessituationen har været siden inspektionen og hvordan den er i dag, både for så vidt angår arbejde og anden beskæftigelse. Jeg beder endvidere arresthuset om at oplyse nærmere om hvad arresthuset (sammen med regionsværkmesteren) gør for at skaffe arbejde til arresthuset.

Gangmændene og vaskemanden arbejder for åbne døre, mens de indsatte der ikke er beskæftiget i kælderen, sidder for lukkede døre i egne celler i arbejdstiden.

Under inspektionen rejste jeg spørgsmålet om mulighederne for at kompensere for manglende beskæftigelse, f.eks. ved at give de indsatte som arresthuset ikke kan be-

skæftige, mulighed for at benytte motionsrummet i arbejdstiden. Talsmanden foreslog det samme under min samtale med ham.

Ledelsen oplyste hertil at arresthuset helst ikke vil blande beskæftigelse og fritid, men arresthuset vil dog godt overveje compensation når der ikke er meget beskæftigelse. Det blev i den forbindelse oplyst at motionsrummet i arbejdstiden kan benyttes af gangmændene og vaskemanden og også i øvrigt har været benyttet efter en konkret vurdering, f.eks. til unge.

Jeg beder om at få oplyst resultatet af disse overvejelser.

Jeg beder endvidere arresthuset om at overveje muligheden for andre måder at kompensere på, f.eks. cellefællesskab i løbet af dagen og udvidelse af tidspunkterne for benyttelse af de øvrige fritidsaktiviteter (bordtennis og PlayStation mv.)

Da arresthuset ikke (for tiden) kan tilbyde de indsatte celledarbejde, opstår der ikke spørgsmål om arbejdsfællesskab i cellerne. På mit spørgsmål om hvorvidt det (ellers) er muligt for de indsatte at arbejde sammen to og to i cellerne, oplyste arresthuset at arresthuset ikke mener at der er plads nok i cellerne (der er ca. 9 m²) til at de indsatte kan arbejde to og to. Arresthuset vil dog gerne tage konkret stilling hertil hvis der opstår spørgsmål om det.

Jeg har noteret mig det oplyste og går ud fra at arresthuset således følger pkt. 20 i direktoratets vejledning nr. 12 af 29. februar 2008 om indsattes adgang til fællesskab mv. med andre indsatte i kriminalforsorgens institutioner.

3.2. Fritid

I fritiden har de indsatte mulighed for at benytte fritidsfaciliteterne i kælderen, det vil sige at spille bordtennis eller fodboldspil og at benytte motionsrummet og PlayStationrummet.

Der er også mulighed for cellefællesskab to og to. Det er tilladt de indsatte at have samvær (cellefællesskab mv.) på tværs af etagerne.

Endvidere er det muligt at lave mad i arresthusets køkken.

Under gårdtur er der mulighed for at spille bordtennis i den ene gård og at grille i den anden gård.

I PlayStation-rummet er der opstillet to PlayStations med tv-skærme. Arresthuset har i alt 10 spil som de indsatte kan låne til maskinerne. Det er muligt for i alt otte indsatte om dagen at benytte rummet, men det er ikke alle tider der benyttes.

Talsmanden oplyste at de indsatte gerne ville have mulighed for at leje PlayStation til benyttelse i cellerne. Han oplyste at arresthuset havde afvist ønsket om at kunne leje PlayStation med henvisning til dårlige erfaringer. Arresthuset havde i stedet nævnt muligheden for salg af andre små spillemaskiner. De indsatte foretrak at få mulighed for at leje PlayStation, men hvis det ikke kunne lade sig gøre, ville de gerne have den anden mulighed.

Under besigtigelsen af PlayStation-rummet og den afsluttende samtale blev det oplyst at arresthuset har erfaring med at PlayStations som de indsatte har på cellerne, bliver ødelagt. De maskiner der er opstillet i PlayStation-rummet, bliver derimod ikke ødelagt af de indsatte. Ledelsen oplyste endvidere at arresthuset har en ekstra PlayStation til eventuelle isolerede eller unge indsatte.

På mit spørgsmål om hvorvidt der eventuelt kunne opstilles flere PlayStations, oplyste arresthuset at der ikke kan være flere i det lokale der allerede benyttes hertil, og at der ikke er plads andre steder. Ledelsen oplyste i den forbindelse at lokalet ikke altid er optaget når det er muligt at bruge det.

Efter § 13 i genstandsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 736 af 25. juni 2007) kan de indsatte i de *lukkede fængsler* få tilladelse til at leje en spillekonsol til brug i eget opholdsrum. Der skal være tale om en spillekonsol af en type der er godkendt af Direktoratet for Kriminalforsorgen, jf. stk. 2. Ved udlejning skal den indsatte skriftligt erklære sig indforstået med bl.a. at være erstatningsansvarlig efter dansk rets almindelige erstatningsregler.

En tilsvarende bestemmelse findes ikke for arresthusenes vedkommende, men det fremgår af pkt. 35 i genstandsvejledningen (nr. 35 af 25. juni 2007) at bestemmelsen ikke er til hinder for at der i arresthusene (som hidtil) etableres lokalt fastsatte udlåns-/udlejningsordninger af plomberede spillekonsoller af den nævnte type hvis det konkret er foreneligt med ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn. Det er således op til arresthusets ledelse at vurdere om det konkret er foreneligt med ordens- og sikkerhedshensyn i arresthuset at udlåne/udleje plomberede PlayStation 2 konsoller til de

indsatte. Jeg er bekendt med at der i flere arresthuse er en sådan udlejningsordning sådan at der er et vist antal PlayStations til udlejning på skift blandt de indsatte.

I forbindelse med mit svar til talsmanden anmodede jeg på denne baggrund arresthuset om at oplyse om der er ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn til hinder for at der – ved siden af den etablerede ordning – indkøbes et antal PlayStations til udlejning til de indsatte (på betingelse af at de erklærer sig indforstået med at være erstatningsansvarlige efter dansk rets almindelige erstatningsregler). Hvis det ikke var tilfældet, bad jeg arresthuset om at overveje de indsattes ønske på ny og meddele mig resultatet af disse overvejelser.

I et brev af 27. oktober 2008 har arresthuset oplyst at spørgsmålet om indkøb af et antal PlayStations til udlejning til de indsatte har været drøftet igen i arresthuset, og at det var besluttet ikke at tilbyde udlejning ved siden af den etablerede ordning. Begrundelsen herfor er at arresthuset (som også nævnt under inspektionen) har dårlige erfaringer med en sådan ordning. Der har dels været tale om at spillemaskinerne er blevet brugt til opladning af mobiltelefoner, dels mange ødelagte stik og ledninger ved flytning af maskinerne mellem cellerne – med store omkostninger for arresthuset til følge.

Arresthuset har videre oplyst at der i perioden mellem den 14. og 24. oktober 2008 har været foretaget en registrering af brugen af den allerede etablerede ordning i arresthuset der ikke har vist at der skulle være behov for yderligere PlayStations. Arresthuset har dog indført en ordning hvorefter de indsatte gennem arresthuset kan købe en spillekonsol med 50 spil, og har oplyst at denne ordning har været en stor succes.

På baggrund af det oplyste om at den nye ordning har været en stor succes, og resultatet af den nævnte registrering af brugen af PlayStation-rummet, foretager jeg mig ikke mere vedrørende de indsattes ønske om at der indkøbes et antal PlayStations til udlejning til de indsatte i cellerne.

For så vidt angår benyttelsen af PlayStation-rummet henviser jeg i øvrigt til min anmodning under pkt. 3.1 om at arresthuset – når der er mangel på arbejde til de indsatte – overvejer mulighederne for at benytte bl.a. dette rum i arbejdstiden.

Der må være to indsatte ad gangen i motionsrummet. Talsmanden oplyste at der er fire træningstider i motionsrummet om dagen, og at det således højst er otte indsatte der vil kunne træne om dagen. Med andre ord har alle de indsatte – bortset fra gang-

mændene og vaskemanden der må benytte motionsrummet i arbejdstiden – ikke mulighed for at træne hver dag. Talsmanden foreslog som nævnt under pkt. 3.1. at det blev muligt for de indsatte der ikke er beskæftigede, at bruge motionsrummet i arbejdstiden.

I tilslutning til ledelsens oplysning om at ville overveje en sådan kompensation, oplyste ledelsen at tiderne i motionslokalet ikke udnyttes fuldt ud. Det er således ikke alle de indsatte der ønsker at benytte rummet.

For så vidt angår benyttelsen af motionsrummet i arbejdstiden henviser jeg til pkt. 3.1.

På baggrund af det oplyste om at de tider der er til rådighed i fritiden, ikke udnyttes fuldt ud, foretager jeg mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om benyttelsen af motionsrummet.

De indsatte kan benytte køkkenet på 1. sal hver dag efter gårdtur. De indsatte har mulighed for at tilmelde sig madlavning som et socialt element. Der må højst være fire indsatte ad gangen i køkkenet, men de indsatte kan lave mad i madgrupper til i alt seks indsatte og kan købe råvarerne gennem købmanden (en lokal brugs) som de indsatte kan handle hos to gange om ugen. Købmanden tager ikke gebyr for at bringe varerne ud til de indsatte. Han afregner direkte med dem når de får varerne.

Det er også muligt at lave madlavningsprojekter i køkkenet. De indsatte kan således også lære at lave mad i køkkenet.

Under gårdtur kan de indsatte spille bordtennis i den ene gård. Om sommeren er der også mulighed for at grille, og der tilbydes også aktiviteter som sommerskole. Der må højst være otte indsatte sammen i hver gård.

Der var kort tid før inspektionen kommet en ny plan for udlukning til gårdtur som ifølge talsmanden havde medført at de indsatte på den øverste etage ikke fik en hel times gårdtur fordi de blev lukket ud til gårdtur til sidst.

Arrestforvareren havde allerede inden min samtale med talsmanden nævnt dette forhold og oplyst at der ville blive lavet en ny plan der sikrer at alle de indsatte får lige meget gårdtur.

Jeg går ud fra at denne plan for længst er lavet og virker efter hensigten.

Arresthuset abonnerer på BT, Ekstrabladet og Fyns Stiftstidende som de indsatte kan låne. De indsatte har også adgang til blade og tidsskrifter. Arresthuset får ingen gratisaviser, men ville overveje at få det.

Jeg beder om at få oplyst resultatet af disse overvejelser.

De indsatte kan låne bøger i eller gennem arresthusets bibliotek. Bogsamlingen i arresthuset skiftes hvert halve år. Der er ca. 200 bøger, og bibliotekaren kommer hver 14. dag. Bestillinger kan i øvrigt faxes, og den bestilte bog kan være fremme i løbet af to dage. Der var ingen udenlandsk litteratur, men det kan rekvireres. Der var heller ingen boglister.

Jeg har i forbindelse med tidligere inspektioner beskæftiget mig med spørgsmålet om udenlandske indsattes adgang til aviser, tidsskrifter og bøger. Direktoratet for Kriminalforsorgen har tidligere udtalt sig om den måde hvorpå institutionerne har forholdt sig til § 58, stk. 3, i straffuldbyrdelsesloven, og § 80, stk. 3, i varetægtsbekendtgørelsen. For så vidt angår adgangen til udenlandske aviser, er det indgået i bedømmelsen heraf hvor stort et antal udlændinge de pågældende institutioner har. Som anført i pkt. 199 i varetægtsvejledningen (vejledning nr. 37 af 25. juni 2007 om bekendtgørelse om ophold i varetægt) bør der afhængig af andelen af udenlandske indsatte være én til to udenlandske nyhedsformidlende aviser gratis til rådighed for de indsatte.

Jeg beder arresthuset om nærmere oplysninger om (udenlandske) indsattes mulighed for at få adgang til (aktuelle) udenlandske aviser og om arresthuset benytter sig af muligheden for at printe udenlandske aviser fra internettet.

Jeg har tidligere noteret mig at direktoratet ikke stiller krav om at der er et vist antal bøger på fremmedsprog i arresthusenes bogsamlinger. Jeg har udtalt at jeg er enig med direktoratet i at det væsentligste er at arresthuset vurderer om bogbestanden afspejler det behov som de indsatte har, herunder behovet for bøger på fremmedsprog, og at dette behov naturligvis kan veksle fra arresthus til arresthus.

Jeg har noteret mig at udenlandske indsatte i Arresthuset i Assens kan bestille udenlandske bøger (og tidsskrifter, går jeg ud fra) fra det lokale bibliotek.

Hvis arresthuset ikke allerede har gjort dette, anbefaler jeg at arresthuset overvejer at indkøbe (eventuelt et mindre antal) bøger på andre sprog end dansk til arresthusets

bogsamling – så udenlandske indsatte har mulighed for at låne en bog indtil det bliver muligt at bestille bestemte bøger fra biblioteket. Jeg beder arresthuset underrette mig om hvad arresthuset foretager sig i anledning af min anbefaling.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i forbindelse med opfølgningen på inspektionen af Statsfængslet Kærshovedgård udtalt at der – på baggrund af en biblioteksaftale med arresthusene der trådte i kraft den 1. januar 2006 – (i stedet for bogkataloger mv.) printes lister over nyudgivelser af bøger mv. ud til de indsatte som inspiration til deres eventuelle læsning.

Jeg går ud fra at arresthuset sikrer at der fremover løbende printes sådanne boglister – over både danske og udenlandske bøger – ud til de indsatte som inspiration til deres eventuelle læsning.

4. Belægning

Arresthuset modtager indsatte fra Fyn, men har også i forbindelse med nedlukning af arresthuset i Aabenraa fået indsatte derfra og fra Vestre Fængsel. Der er tale om ”gode folk”. Arresthuset havde ikke haft indsatte i isolation i to år. På inspektionstidspunktet var der to kvinder. Det giver ikke anledning til problemer at have kvinder i arresthuset.

5. Andre forhold

5.1. Tv-kanaler

Talsmanden efterlyste flere tv-kanaler – også så indsatte der ikke er beskæftiget og opholder sig alene i cellen i hele arbejdstiden, har flere kanaler at vælge imellem. Han oplyste at der er 10 kanaler.

Under den afsluttende samtale viderebragte jeg ønsket for ledelsen. I mit opfølgende brev til talsmanden skrev jeg at jeg ikke havde grundlag for at foretage mig mere vedrørende dette forhold. Jeg nævnte at talsmanden eventuelt – hvis de indsatte ønskede at udskifte nogle af de eksisterende kanaler med andre kanaler – kunne fremsætte dette ønske over for ledelsen så ledelsen kunne rejse spørgsmålet over for udbyderen af programpakken.

Jeg tilføjede at spørgsmålet om compensation når arresthuset ikke kan tilbyde de indsatte beskæftigelse, ville indgå i inspektionsrapporten.

Jeg foretager mig som nævnt i mit brev til talsmanden ikke mere vedrørende dette forhold. Dog beder jeg arresthuset om at oplyse om spørgsmålet om udskiftning af kanaler har været rejst, og i bekræftende fald hvad resultatet heraf er blevet.

5.2. Husorden

Jeg modtog forud for inspektionen en husorden der var udfærdiget den 15. september 2008 (og var med original underskrift).

Husordenen omfatter blandt andet et afsnit om klageregler. Der er heri en gengivelse af reglerne i straffuldbyrdelseslovens § 111, herunder 2-måneders-fristen for at klage til direktoratet, jf. § 111, stk. 2. Der er ingen sondring mellem afsonere og varetægtsarrestanter.

Klagefristen gælder kun for "dømte". Der gælder således ikke nogen klagefrist i forhold til varetægtsarrestanter hvilket arresthuset – ifølge de rapporter som jeg har modtaget – også ses at være opmærksom på. Jeg henstiller til arresthuset at præcisere reglerne i husordenen.

Det fremgår af samme afsnit at klager over forholdene i arresthuset skal rettes til arrestforvareren.

Jeg henleder opmærksomheden på at der ikke gælder nogen pligt til remonstration, det vil sige til først at klage til arrestforvareren. Men de indsatte kan opfordres til først at rette henvendelse til arrestforvareren. Jeg henstiller til arresthuset også at præcisere dette.

Under punktet om rygning er det nævnt at de indsatte udelukkende må ryge i egen celle og på gårdtursarealet.

Jeg henleder arresthusets opmærksomhed på at det også er tilladt de indsatte at ryge i individuelle besøgslokaler medmindre besøget er overvåget af personale, jf. § 2 i Direktoratet for Kriminalforsorgens bekendtgørelse nr. 907 af 16. juli 2007 og direktoratets skrivelse nr. 10550 af 18. december 2007 om bekendtgørelsen.

Jeg går ud fra at det i overensstemmelse hermed er tilladt de indsatte at ryge i besøgslokalerne, og jeg henstiller at de interne regler rettes i overensstemmelse hermed.

Under afsnittet om telefon er der en gengivelse af de regler der gælder for afsonere.

Det bør også af husordenen fremgå hvilke regler der gælder for varetægtsarrestanter. Jeg henviser i den forbindelse også til det notat af 18. december 2002 som Direktoratet for Kriminalforsorgen udfærdigede efter direktoratets interne inspektion af Arresthuset i Assens den 7. november 2002 hvorefter husordenen bør indeholde oplysning om særlige regler der gælder for varetægtsarrestanter hvilket bl.a. omfatter reglerne om telefonering. Jeg henstiller til arresthuset at indføre oplysninger om det i husordenen.

I afsnittet om udgang er det nævnt at det forud for iværksættelsen af udgang er en forudsætning at den indsatte afgiver en ren urinprøve.

Jeg henleder opmærksomheden på at fastsættelse af andre vilkår end standardvilkår, det vil sige vilkår efter udgangsbekendtgørelsens § 12, kræver en konkret vurdering, jf. pkt. 28 i udgangsvejledningen (nr. 58 af 14. september 2007). Jeg henstiller til arresthuset at der sker en præcisering af husordenen på det punkt.

I afsnittet om brevveksling er der for så vidt angår varetægtsarrestanter henvist til "cirkulære" om varetægtsarrestanters adgang til brevveksling.

Der er rettelig tale om en bekendtgørelse (varetægtsbekendtgørelsen). Jeg henstiller til arresthuset at rette det og at tilføje de relevante bestemmelser (§ 64 ff).

Jeg beder om underretning om hvad der sker i anledning af mine henstillinger.

5.3. Talsmandsordning

Efter straffuldbyrdslovens § 34, stk. 1, der også gælder for varetægtsarrestanter der ikke er isolerede efter rettens bestemmelse, jf. § 9 i talsmandsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 735 af 25. juni 2007 om gennemførelse af medindflydelse for ind-

satte i kriminalforsorgens institutioner), skal de indsatte have mulighed for at øve indflydelse på deres tilværelse i institutionen gennem valgte talsmænd.

Under inspektionen havde jeg, som tidligere nævnt, en samtale med arresthusets (daværende) talsmand.

Efter § 8, stk. 1, i talsmandsbekendtgørelsen, skal institutionerne (uanset om der er en talsmandsordning eller ej) fastsætte regler om talsmandsvirksomheden, herunder seks nærmere angivne forhold. Arresthuset har (senest) den 15. september 2008 udarbejdet regler om talsmandsordningen der er vedlagt som bilag til arresthusets husorden. Der er regler om alle de seks forhold som der ifølge § 8, stk. 1, i talsmandsbekendtgørelsen, skal være regler om.

De indsatte kan fremsætte anmodning om en samtale med talsmanden på en anmodningsseddel. Talsmanden kan herefter besøge den indsatte i den indsattes celle, men den indsatte må ikke besøge talsmanden i hans celle.

Overvagtmasteren skriver referat af møder med talsmanden. Ind imellem de aftalte møder har arresthuset almindelige samtaler med talsmanden. Referaterne sættes i en mappe og hænges op på opslagstavlen.

Jeg har ingen bemærkninger til det oplyste om talsmandsordningen.

5.4. Tankedag

I brev af 29. september 2008 har arresthuset oplyst at arresthuset i 2007 holdt en tankedag med stor succes, og at det er aftalt at arresthuset skal holde en tankedag hvert andet år.

Jeg beder arresthuset om at oplyse nærmere om de forhold der blev drøftet på tankedagen i 2007, og om nogle af disse forhold har givet anledning til særlige tiltag.

6. Rapportgennemgang

Som anført ovenfor anmodede jeg under inspektionen om rapportmateriale om de seneste 10 sager forud for varslingen den 8. september 2008 hvori fængslet havde truffet afgørelse om disciplinærstraf, dog ikke sager fra før 8. september 2007. Det gjaldt både sager efter § 6 og § 7 i disciplinærstrafbekendtgørelsen.

Jeg bad om samtlige akter, det vil sige forhørsnotatet/forlægget, den underliggende rapport og eventuelt yderligere materiale der måtte være indgået i sagerne.

Hvis afgørelsen i nogle af disse tilfælde har været påklaget til direktoratet, bad jeg også om kopi af direktoratets afgørelse i sagen.

Jeg modtog herefter i alt 12 forhørsrapporter der omfatter forhør i perioden mellem den 13. juni 2008 og 7. oktober 2008. Da min anmodning kun omfattede 10 sager og ikke sager forud for varslingen den 8. september 2008, indgår de to nyeste af rapporterne ikke i min undersøgelse. Selv om den forudgående forhørssag om et forhør den 12. september 2008 også ligger efter varslingstidspunktet, har jeg valgt at tage denne sag med så gennemgangen omfatter 10 sager.

Jeg har ikke modtaget de underliggende rapporter (som der henvises til i flere sager) og heller ikke oplysning om hvorvidt der har været klaget over nogle af afgørelserne.

Jeg beder derfor på ny om at få de underliggende rapporter i de sager som min gennemgang omfatter, og oplysning om hvorvidt der har været klaget over nogle af afgørelserne til direktoratet. Jeg gentager ligeledes min anmodning om at modtage kopi af eventuelt yderligere materiale der måtte være indgået i grundlaget for afgørelserne i (nogle af) de konkrete sager.

Alle sagerne er (som det fremgår) forhørssager. Der er tale om fortløbende udskrifter af forhørsnotaterne i klientsystemet, jf. også pkt. 6.8. De enkelte forhørsnotater er forsynet med et allokeringsnummer der ikke er fortløbende.

Statsfængslet ved Sdr. Omme har i forbindelse med min inspektion dér i en udtalelse af 28. maj 2003 oplyst at allokeringsnummeret ikke er et nummer der relaterer sig til forhørsprotokollen, men et nummer som klientsystemet automatisk opretter ved oprettelsen af en sag. I sagen om min inspektion af Arresthuset i Helsingør lagde jeg på baggrund af oplysning om at dette arresthus anvendte én protokol for forhørssager og en anden for bødeforlægssager, til grund at der i klientsystemet sker en fortløbende nummerering af alle disciplinærsager.

Jeg har fra Arresthuset i Assens modtaget sager med allokeringsnumre der alle starter med 526 (for Arresthuset i Assens) og dernæst årstallet samt et nummer. De 12 sager som jeg har modtaget, har numre fra 0044 til og med 0060. Jeg har ikke modtaget sager med numrene 0046, 0048, 0051 og 0052 og 0058.

Jeg er opmærksom på at en sag hvor der afholdes forhør med henblik på disciplinærstraf, og hvor der således oprettes en sag med et allokeringnummer, ikke altid udmunder i en disciplinærstraf.

Fra sagen om min inspektion i 2008 af Arresthuset i Holstebro er jeg endvidere bekendt med at et forhør der er oprettet i klientsystemet og herefter er gemt, ikke kan slettes igen, ligesom der heller ikke kan rettes i det. Hvis et forhør er oprettet ved en fejl, kan institutionen bede it-kontoret om at slette forhøret, og institutionen skal herefter tage en (papir)kopi af forhøret således at det senere er muligt at se hvorfor allokeringnummeret mangler i systemet.

Jeg beder om at få oplyst om sagerne med de mellemliggende allokeringnumre er sager der ikke er udmundet i en disciplinærstraf, men har givet anledning til andre reaktioner som falder uden for min anmodning af 8. oktober 2008, eller bødeforlægssager efter disciplinærstrafbekendtgørelsens § 6 eller slettede sager. Hvis der er tale om bødeforlægssager, beder jeg om at modtage de nævnte sager, dog ikke den med allokeringnummer 0058 der ligger efter tidspunktet for min varslings.

En af sagerne (allokeringsnr. 526/2008/0053) drejer sig om salg af to (forskellige) piller. Arresthuset havde af den indsatte der havde købt pillerne, fået oplyst hvem der havde solgt dem. Jeg har ikke modtaget en rapport om den indsatte der købte pillerne (men der er en anden rapport om fund hos en anden indsat af en næsten hel pille af samme slags som den pågældende oplyste at han havde købt af en medindsat som der ikke er oplyst navn på).

Jeg beder arresthuset om at oplyse om der også foreligger en disciplinærsag om den indsatte der købte pillerne i det førstnævnte tilfælde. I bekræftende fald beder jeg om at modtage kopi af akterne i den sag. I benægtende fald beder jeg arresthuset om at oplyse hvorfor der ikke foreligger en sådan sag.

Ved min gennemgang af det modtagne materiale har jeg navnlig haft opmærksomheden henledt på hvorvidt proceduren i forhold til de gældende regler er blevet fulgt. Jeg har også været opmærksom på spørgsmålet om overholdelse af notatpligten.

6.1. Lidt om sagerne

Det fremgår ikke af forhørsudskrifterne hvilken status den indsatte havde, men i 6 af sagerne er der ikke givet oplysning om klagefrist i klagevejledningen, mens der er en

sådan oplysning i de andre sager. Jeg udleder heraf at de 6 sager vedrørte vare-tægtsarrestanter og de andre afsonere.

I sagen om min inspektionen af Arresthuset i Helsingør har Direktoratet for Kriminalforsorgen meddelt dette arresthus at det var beklageligt at det ikke af forhørsprotokol-udskriften fremgik hvilken status de pågældende indsatte havde.

Jeg går ud fra at arresthuset i fremtiden er opmærksom på at angive den indsattes status i forhørsnotatet.

4 sager handler om besiddelse af euforiserende stoffer (hash i alle tilfælde) og i det ene tilfælde også om besiddelse af et rygeinstrument. 2 sager handler om henholdsvis besiddelse og salg af pille(r), 2 sager om manglende efterkommelse af personalets anvisninger, og de 2 sidste sager om henholdsvis nægtelse af at afgive urinprøve og hashrygning.

I 7 tilfælde udmundede sagen i strafcelle, og i yderligere et tilfælde i betinget strafcelle. I denne sag blev den indsatte samtidig ikendt en advarsel. I yderligere et tilfælde blev der (også) givet en advarsel, men der var tale om en fravigelse fra normalreaktionen (strafcelle) fordi den pågældende indsatte skulle løslades samme dag. I det sidste tilfælde skete der frifindelse.

Strafcellen blev i ét tilfælde udmålt til 3 dage, i yderligere et tilfælde til 4 dage, i 2 tilfælde til 5 dage og i de sidste 3 tilfælde til 7 dage. Den betingede strafcelle var 3 dage.

I sagen om nægtelse af at afgive urinprøve skete der også tilbagekaldelse af udgang, og i 2 andre tilfælde blev den indsatte også pålagt at betale erstatning.

I 2 af sagerne havde arresthuset i forbindelse med konstateringen af det forhold der gav anledning til disciplinærsagen (fund af henholdsvis en klump hash og en pille hos den indsatte) truffet afgørelse om midlertidig udelukkelse fra fællesskab. Der skete fradrag for de dage som den midlertidige udelukkelse havde varet, i den strafcelle som de indsatte efterfølgende blev ikendt ved forhøret.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 63, stk. 2, kan en indsat midlertidigt udelukkes fra fællesskab hvis der er grund til at antage at betingelserne for udelukkelse fra fællesskab

eller for overførsel, er opfyldt. Den midlertidige udelukkelse kan ske mens spørgsmålet om udelukkelse eller overførsel behandles.

Jeg beder om at få oplyst om det ved den midlertidige udelukkelse blev lagt til grund at reaktionen ved forhøret ville blive enten udelukkelse fra fællesskab eller overførsel. Hvis det ikke er tilfældet, beder jeg om at få oplyst baggrunden for at der skete udelukkelse fra fællesskab i disse sager der har allokeringsnumrene 526/2008/0050 og 526/2008/0054.

Jeg går ud fra at der er udfærdiget et notat i klientsystemet om den midlertidige udelukkelse fra fællesskab i det modul der anvendes til sådanne sager. Selv om min undersøgelse ikke omfatter sager om udelukkelse fra fællesskab, beder jeg om kopi eller udskrifter af disse notater i de to sager.

I et af tilfældene (526/2008/0056) fremgår det at den indsatte, da han ikke faldt til ro, blev skubbet ind i cellen med to skub i brystet.

Jeg beder om at få oplyst om der er skrevet en magtanvendelsesrapport om dette forhold. Jeg henleder i den forbindelse arresthusets opmærksomhed på at skub ikke (længere) er et lovligt magtmiddel, jf. Anette Esdorf mfl., straffuldbyrdelsesloven med kommentarer (2003), s 149.

6.2. Retsgrundlag

Reglerne om disciplinærstraf over for afsonere findes i straffuldbyrdelseslovens kapitel 11 (§ 67 ff). Efter lovens § 70, stk. 3, og § 72 fastsætter justitsministeren nærmere regler om henholdsvis udståelse af strafcelle og behandlingen af disciplinærsager.

Sådanne regler er fastsat i bekendtgørelse nr. 385 af 17. maj 2001 om udståelse af strafcelle, anvendelse af forhørs-celle og behandlingen af disciplinærsager i fængsler og arresthuse (disciplinærstrafbekendtgørelsen). Direktoratet for Kriminalforsorgen har i tilknytning hertil udstedt vejledning nr. 70 af 5. juli 2002 om behandling af sager om disciplinærstraf, konfiskation og modregning af erstatningsbeløb (disciplinærstrafvejledningen).

For så vidt angår varetægtsarrestanter findes hjemlen til ikendelse af disciplinærstraf i retsplejelovens § 775, stk. 1, men ellers finder reglerne for afsonere i straffuldbyrdelsesloven og disciplinærstrafbekendtgørelsen tilsvarende anvendelse, dog således at

varetægtsarrestanter højst kan ikendes strafcelle i to uger, jf. varetægtsbekendtgørelsens § 92 og disciplinærstrafbekendtgørelsens § 1, stk. 2, 1. pkt.

En sag om et disciplinært forhold kan føre til at der – udover ikendelse af disciplinærstraf – også træffes afgørelse om andre reaktioner, f.eks. tilbagekaldelse af udgang som det skete i et tilfælde.

I forbindelse med en disciplinærsag kan der træffes afgørelse om konfiskation eller modregning af erstatning, jf. vejledningens pkt. 12. Sager om det behandles efter reglerne om behandlingen af disciplinærsager, jf. samme bestemmelse og §§ 1 og 3 i henholdsvis bekendtgørelse nr. 386 af 17. maj 2001 om behandlingen af sager om konfiskation i kriminalforsorgens institutioner og bekendtgørelse nr. 387 af samme dato om behandlingen af sager om modregning af erstatningsbeløb over for indsatte i kriminalforsorgens institutioner.

6.3. Betingelser

Straffuldbyrdelseslovens § 67 indeholder en opremsning af i hvilke tilfælde en indsat kan ikendes en disciplinærstraf. Det kan ske ved overtrædelse af lovens § 32 om manglende efterkommelse af personalets anvisninger mv. (nr. 1), ved udeblivelse, undvigelse eller forsøg herpå (nr. 2), ved tilsidesættelse af beskæftigelsespligten efter § 38, stk. 1 (nr. 3), ved nægtelse af afgivelse af urinprøve efter § 60 a (nr. 4), ved indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer der er forbudt efter den almindelige lovgivning (nr. 5), ved overtrædelse af straffelovgivningen når overtrædelsen tillige indebærer en selvstændig krænkelse af orden eller sikkerhed i institutionen (nr. 6), ved overtrædelse af regler fastsat af justitsministeren når det i reglerne er bestemt at overtrædelse kan medføre disciplinærstraf (nr. 7), og ved overtrædelse af regler fastsat af institutionens leder når det i reglerne er bestemt at overtrædelse kan medføre disciplinærstraf (nr. 8).

For så vidt angår regler fastsat af institutionens leder, jf. § 67, nr. 8, modtog jeg før inspektionen arresthusets (seneste) husorden af 15. september 2008. Under nogle af punkterne i husordenen er det angivet af overtrædelse af reglerne kan medføre disciplinærstraf.

Efter § 68, stk. 1, kan der som disciplinærstraf anvendes advarsel, bøde og strafcelle. Af pkt. 11 i vejledningen fremgår det at det bør overvejes om den indsattes forhold skal give anledning til andre reaktioner end disciplinærstraf.

6.4. Sagsbehandlingsregler

§§ 6, 7 og 8 i disciplinærstrafbekendtgørelsen har følgende indhold:

”§ 6. I disciplinærsager, hvor der alene er tale om at anvende advarsel eller bøde, kan sagen behandles, uden at den indsatte er til stede, hvis overtrædelsen umiddelbart har kunnet konstateres, eller hvis sagens omstændigheder i øvrigt må anses for fuldt klarlagt. Det er endvidere en forudsætning for at behandle sagen, uden at den indsatte er til stede, at den pågældende ikke ønsker at udtale sig i sagen.

Stk. 2. Den indsatte skal skriftligt underrettes om,

- 1) hvilken afgørelse institutionen agter at træffe, og
- 2) at den pågældende har adgang til at udtale sig i sagen.

§ 7. I andre disciplinærsager skal den indsatte gøres bekendt med, hvad der er indberettet, og i hovedtræk orienteres om, hvad der måtte være fremkommet under eventuelle afhøringer. Den indsatte skal have adgang til at udtale sig i sagen.

Stk. 2. Afgørelsen skal træffes, mens den indsatte er til stede.

Stk. 3. Alle afhøringer skal overværes af en af institutionens ansatte.

Stk. 4. Ved forhørets begyndelse skal den indsatte orienteres om sine rettigheder i forbindelse med sagens behandling, herunder

- 1) retten til på ethvert tidspunkt af sagens behandling at lade sig bistå af andre, jf. forvaltningslovens § 8,
- 2) retten til aktindsigt i de dokumenter, der ligger til grund for forhøret, jf. forvaltningslovens kapitel 4,
- 3) retten til at udtale sig, før der træffes afgørelse, og at dette ikke medfører nogen pligt for den indsatte til at udtale sig,
- 4) retten til ikke at godkende gengivelsen af sin forklaring, jf. § 8, stk. 5, 5. pkt., og
- 5) retten til efter anmodning at få udleveret en kopi af det i medfør af § 8 udarbejdede notat, jf. § 9

Stk. 5. Hvis den indsatte ikke ønsker at være til stede, kan disciplinærsagen gennemføres uden den pågældendes tilstedeværelse. § 6, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

§ 8. Der skal gøres notat om disciplinærsagens behandling i en særlig protokol.

Stk. 2. Notatet skal indeholde

- 1) en gengivelse af, hvad der er indberettet,
- 2) oplysning om, hvilke bestemmelser der er overtrådt,
- 3) oplysning om afgørelsen,

- 4) oplysning om dato og klokkeslæt for, hvornår afgørelsen er med delt den indsatte,
- 5) oplysning om, at den indsatte er orienteret om muligheden for at klage til justitsministeren, og
- 6) oplysning om, hvornår fristen for at indgive klage udløber, jf. straffuldbyrdelseslovens § 111, stk. 2.

Stk. 3. Hvis der er tale om en afgørelse, der er omfattet af straffuldbyrdelseslovens § 112, skal notatet desuden indeholde oplysning om, at den indsatte er orienteret om muligheden for at kræve den endelige administrative afgørelse indbragt for retten til prøvelse.

Stk. 4. Ved behandling af disciplinærsager efter § 6 skal det udover det i stk. 2 nævnte fremgå af notatet, at den indsatte skriftligt er underrettet om, hvilken afgørelse institutionen agter at træffe, og at den pågældende har adgang til at udtale sig, jf. § 6, stk. 2.

Stk. 5. Ved behandling af disciplinærsager efter § 7 skal notatet udover det i stk. 2 nævnte indeholde en gengivelse af de afgivne forklaringer, som skal protokolles, mens den, der afgiver forklaring, er til stede. Notatet skal endvidere indeholde nærmere oplysning om, på hvilket grundlag afgørelsen er truffet. Videre skal notatet indeholde oplysninger om eventuelle begrænsninger i retten til på ethvert tidspunkt af sagens behandling at lade sig bistå af andre og i retten til aktindsigt, jf. § 7, stk. 4, nr. 1 og 2. Endelig skal notatet indeholde en begrundelse, der opfylder kravene i forvaltningslovens § 24. Notatet skal søges affattet sådan, at det kan godkendes af den pågældende. Det skal fremgå af notatet, om den indsatte har godkendt det. Hvis den indsatte ikke har ønsket at være til stede under forhøret, skal dette endvidere fremgå af notatet.”

Jeg har som nævnt ikke modtaget sager der er omfattet af § 6.

6.5. Partshøring

Forhørsnotaterne indeholder alle en gengivelse af den indsattes forklaring. På den baggrund lægger jeg til grund at der i alle tilfælde er sket partshøring efter § 7, stk. 1, i disciplinærstrafbekendtgørelsen.

Det fremgår ikke af det materiale som jeg har modtaget, hvordan partshøringen er gennemført, men det kan – som det fremgår af pkt. 6 i vejledningen – ske ved oplæsning eller udlevering af indberetningen og eventuelle øvrige akter i sagen.

6.6. Begrundelse og notatpligt

Som det fremgår af citatet af § 8, stk. 5, 3. pkt. i pkt. 6.2 ovenfor, skal forhørsnotatet indeholde en begrundelse der opfylder kravene i forvaltningslovens § 24. Af pkt. 9 i vejledningen fremgår det hvad notatet/begrundelsen nærmere skal indeholde.

6.6.1. Faktiske omstændigheder

For så vidt angår de faktiske omstændigheder der er tillagt betydning for afgørelsen, fremgår det af pkt. 9, 1. pind, at notatet skal indeholde en selvstændig gengivelse af de oplysninger der findes i sagen. Det fremgår herefter at det således ikke vil være tilstrækkeligt at gengive oplysningerne om de faktiske omstændigheder i sagen alene ved en henvisning til en underliggende rapport.

Forhørsnotatet indeholder i alle tilfælde en (kort) sagsfremstilling med en gengivelse af de faktiske omstændigheder i sagen. I 8 sager er der i forhørsnotatets afsnit med sagsfremstillingen henvist til rapporter. Jeg har som nævnt ikke modtaget nogen af disse rapporter, men har bedt om at få dem, jf. indledningen til punkt 6.

Jeg går ud fra det der er skrevet i sagsfremstillingen i forhørsnotaterne, er en gengivelse af de rapporter mv. der ligger til grund for forhøret. Når jeg har modtaget de underliggende rapporter, vil jeg tage endeligt stilling hertil.

6.6.2. Bevisbedømmelse

Begrundelsen skal endvidere angive hvad der er anset for bevist og ikke bevist, og hvad der i forbindelse med bevisbedømmelsen er lagt vægt på, jf. pkt. 9, 2. og 3. pind, i vejledningen.

I alle tilfælde er forhørsprotokollens felt med overskriften "bevisbedømmelse" udfyldt.

Den indsatte har i 7 tilfælde erkendt det eller de disciplinære forhold, og der er henvist hertil under overskriften "bevisbedømmelse". I et tilfælde erkendte den indsatte også at være erstatningspligtig for at have ødelagt en stol.

Den indsattes erkendelse indebærer at der ikke skal foretages en nærmere bevisførelse, men der skal fortsat ske en bevisbedømmelse. Det er dog tilstrækkeligt at henvise til at den indsatte har erkendt det disciplinære forhold.

I yderligere et tilfælde der angik salg af nogle piller, benægtede den indsatte først forholdet, men erkendte det senere da han blev konfronteret med at han var den eneste i arresthuset der fik udleveret de pågældende piller.

I yderligere et tilfælde erkendte den indsatte hashrygning (der var påvist i en urinprøve) før indsættelsen, men ikke under indsættelsen i arresthuset. Der er derfor reelt tale om at den indsatte bestred det forhold han var sigtet for (rygning af hash i arresthuset). Den indsatte blev frifundet da det ikke kunne bevises at han havde røget hash under opholdet i arresthuset.

I det sidste tilfælde nægtede den indsatte ethvert kendskab til hash mv. der blev fundet ved visitation med hund på hans celle, men forhørslederen fandt det godtgjort at effekterne tilhørte ham. Det blev i den forbindelse bemærket at cellen blev undersøgt grundigt inden den indsatte blev indsat i cellen, og tre dage før fundet med hundefører uden at der blev fundet noget.

Det skal som nævnt ovenfor udtrykkeligt fremgå hvad der konkret i bevisbedømmelsen er lagt vægt på, og hvis den indsattes forklaring er forkastet, må det i bevisbedømmelsen anføres nærmere hvorfor.

Jeg har noteret mig at arresthuset har begrundet hvorfor arresthuset har tilsidesat den indsattes forklaring i det (ene) tilfælde hvor det er sket.

6.6.3. Retsgrundlag

Begrundelsen skal desuden indeholde en angivelse af hvilke bestemmelser i lovgivningen (og eventuelt i interne regler) der anses for overtrådt og en præcis angivelse af hjemlen for den reaktion som disciplinærsagen resulterer i, jf. pkt. 9, 4. og 5. pind, i vejledningen. Den almindelige regel om begrundelse i forvaltningslovens § 24 gælder. Heraf følger bl.a. at begrundelsen for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler som afgørelsen er truffet efter.

Jeg har tidligere (i sagen om min inspektion af Arresthuset i Hillerød i 2001) noteret mig at direktoratet anser det for mest hensigtsmæssigt at angive hjemmelsgrundlaget for ikendelse af disciplinærstraffen (straffuldbyrdslovens § 67) i forbindelse med angivelse af de bestemmelser som den indsatte anses for at have overtrådt.

Bestemmelserne i straffuldbyrdslovens § 67, nr. 2 og 5 indeholder både et gerningsindhold der kan overtrædes, og hjemmelsgrundlag for ikendelse af disciplinær-

straf herfor. De øvrige bestemmelser i straffuldbyrdelseslovens § 67 indeholder kun hjemmelsgrundlaget for ikendelse af disciplinærstraf. Der skal derfor i disse tilfælde også henvises til den bestemmelse der anses for overtrådt.

I alle sager er der under "Sigtelse" henvist til en af bestemmelserne i straffuldbyrdelseslovens § 67. På nær i ét tilfælde er der herudover henvist enten til en anden bestemmelse eller til "straffelovgivningen, lov om euforiserende stoffer". Med undtagelse af samme tilfælde er der anført samme henvisning under "Afgørelse og grundlag".

Det ene tilfælde vedrører en sigtelse efter straffuldbyrdelsesloven § 67, nr. 5 (om indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer og andre stoffer der er forbudt efter den almindelige lovgivning) der som nævnt indeholder både et gerningsindhold der kan overtrædes, og hjemmelsgrundlag for ikendelse af disciplinærstraf. At § 67, nr. 5 ikke blev gentaget under punktet om afgørelse og grundlag skyldtes at den pågældende ikke blev ikendt en disciplinærstraf fordi det ikke kunne anses bevist at han havde røget hash under opholdet i arresthuset (men kun at han havde røget hash).

I 2 sager (526/2008/0049 og 526/2008/0050) er der i forhørsnotatet henvist til både straffuldbyrdelseslovens § 67, nr. 6 og nr. 7. Afgørelsen blev truffet efter "straffuldbyrdelseslovens § 67, nr. 6, overtrædelse af straffelovgivningen § 67, nr. 7, jf. gbk [genstandsbekendtgørelsen; min tilføjelse] § 35, stk. 2, jf. § 2, stk. 1, nr. 2, genstande som kan benyttes i forbindelse med misbrug af euf. stoffer og andre stoffer, der er forbudt efter alm. lovgivning". I begge sager blev der fundet hash hos den indsatte og i den ene sag også et rygerør.

I forbindelse med direktoratets interne inspektion af Arresthuset i Assens den 7. november 2002 gennemgik direktoratet også disciplinærsager. For så vidt angår henvisninger til hjemmelsbestemmelser skrev direktoratet bl.a. følgende i det notat som direktoratet den 18. december 2002 udfærdigede om inspektionen:

"Grænsedragningen mellem § 67, nr. 4 [nu nr. 6; min bemærkning] og § 67, nr. 5 [nu nr. 7; min bemærkning], jf. reglerne i genstandsbekendtgørelsen, ved lov om euforiserende stoffer, volder erfaringsmæssigt vanskeligheder. Det kan som huskeregel anbefales at anvende § 67, nr. 4 [nu nr. 6; min bemærkning], jf. lov om euforiserende stoffer i de tilfælde hvor der foretages politianmeldelse, og dermed reservere anvendelsen af § 67, nr. 5 [nu nr. 7; min bemærkning], jf. genstandsbekendtgørelsen til de tilfælde, hvor sagen alene forfølges disciplinært."

Den 1. juli 2004 trådte lov nr. 445 af 9. juni 2004 om ændring af lov om euforiserende stoffer og straffuldbyrdelsesloven i kraft. Ved denne ændringslov skete der bl.a. en skærpelse af sanktionerne for besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer mv. Direktoratet for Kriminalforsorgen udsendte den 28. juli 2004 en skrivelse (nr. 69) til kriminalforsorgens institutioner om denne lovændring. Det er heri anført at det i bemærkningerne til lovforslaget (Folketingstidende 2003/2004, lovforslag L 175) er forudsat at der fremover skal ske anmeldelse til politiet af ethvert fund af euforiserende stoffer, herunder hash. Som tidligere skal der også tages stilling til en eventuel disciplinær reaktion.

Selv om både straffuldbyrdelseslovens § 67, nr. 6 og 7 (jf. henholdsvis lov om euforiserende stoffer og genstandsbekendtgørelsen) giver hjemmel for ikendelse af en disciplinærstraf for f.eks. besiddelse af hash, er det, som det fremgår, ikke nødvendigt at henvise til begge hjemmelsgrundlag. Hvis der ikendes disciplinærstraf både for besiddelse af hash og genstande der kan benyttes i forbindelse med misbrug af euforiserende stoffer, skal der dog henvises til begge bestemmelser. Efter det som direktoratet har anført, er nr. 6 det rette grundlag hvis der sker politianmeldelse hvilket nu skal ske i alle tilfælde af fund af euforiserende stoffer, herunder hash (uanset mængde).

For så vidt angår den sag hvor der alene var tale om fund af hash, går jeg (i øvrigt) ud fra at det er en fejl at der er henvist til genstandsbekendtgørelsens § 2, nr. 2 (om genstande som kan benyttes i forbindelse med misbrug af euforiserende stoffer og andre stoffer der er forbudt efter den almindelige lovgivning), og ikke § 2, nr. 1 (om genstande der besiddes i strid med den almindelige lovgivning, herunder lovgivningen om euforiserende stoffer).

Som anført af direktoratet i notatet om direktoratets interne inspektion skal der ikke alene henvises til den relevante bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 67, men – hvis der anvendes strafcelle – også til (den relevante bestemmelse) i straffuldbyrdelseslovens § 68. Hvis der anvendes bøde, skal der henvises til § 69.

Der er kun henvist til straffuldbyrdelseslovens § 68 i 2 tilfælde. Det drejer sig ikke om sager hvori der blev truffet afgørelse om strafcelle, men om de 2 sager der udmundede i en advarsel. Der er henvist til § 68, stk. 1 (hvorefter der som disciplinærstraf kan anvendes advarsel, bøde eller strafcelle).

Jeg går ud fra at arresthuset vil være opmærksom på fremover også at angive den relevante bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 68 når der ikendes strafcelle (og § 69 når der ikendes en bøde).

I ét tilfælde skete der også tilbagekaldelse af udgang ved forhøret. Der er ikke henvist til hjemmelsgrundlaget for denne tilbagekaldelse.

Det er en fejl.

I 2 tilfælde blev den indsatte ved forhøret også pålagt at betale erstatning for henholdsvis at have ødelagt noget af væggen i cellen (526/2008/0055) og en stol (526/2008/0056). Det blev samtidig bestemt at erstatningsbeløbet efter bestemmelsen i straffuldbyrdelseslovens § 74, stk. 1, skulle modregnes i den indsattes vederlag for beskæftigelse efter straffuldbyrdelseslovens § 42, stk. 1. Det er kun i det sidstnævnte tilfælde at erstatningskravet er medtaget under sigtelsen.

Jeg går ud fra at det er en fejl at erstatningskravet ikke er medtaget i sigtelsen i det første tilfælde.

I begge sager er der henvist til straffuldbyrdelseslovens § 74, stk. 1, som hjemmel for både selve erstatningskravet og modregningen i den indsattes arbejdsvederlag.

Bestemmelsen giver alene hjemmel til beslutning om at sikre erstatningskravet ved modregning. Retsgrundlaget for afgørelser om at pålægge en indsat at betale erstatning er dansk rets almindelige erstatningsregler.

I forbindelse med inspektion af institutionen for frihedsberøvede asylansøgere i Sandholm (nu Ellebæk) stillede ombudsmanden bl.a. spørgsmål til Direktoratet for Kriminalforsorgen om hvorledes feltet "Begrundelse" efter direktoratets opfattelse konkret skal anvendes. Direktoratet oplyste at feltet anvendes til at begrunde strafudmålingen i den konkrete sag. Direktoratet oplyste endvidere at dette sker ved henvisning til normalreaktionerne på området. Hvis sanktionen afviger fra normalreaktionerne, anføres tillige de relevante formildende eller skærpende omstændigheder. I sagen noterede ombudsmanden sig det oplyste.

Feltet "Begrundelse" er udfyldt i alle tilfælde. I 7 sager er der under feltet "Begrundelse" henvist til at afgørelsen (disciplinærstraffen) ligger inden for normalreaktionsområdet. I det ene af disse tilfælde er der henvist til at der er tale om et gentagelsestilfælde, og der er således tale om en skærpelse i overensstemmelse med normalreaktionerne. I et tilfælde har arresthuset som nævnt fraveget normalreaktionen fordi den pågældende skulle løslades samme dag. I de 2 sidste sager er der oplysning om bevisbedømmelsen.

Jeg har noteret mig at feltet "Begrundelse" i 8 sager er udfyldt i overensstemmelse med direktoratets praksis på dette punkt med henvisning til normalreaktionen og fravigelse herfra i 2 tilfælde (henholdsvis en strengere og en mildere straf).

2 sager drejede sig som tidligere nævnt om manglende efterkommelse af personalets anvisninger. Der blev ikendt strafcelle i 3 dage i begge tilfælde, dog betinget i det ene tilfælde. I førstnævnte tilfælde er det nævnt at afgørelsen lå inden for normalområdet. I det andet tilfælde indeholder feltet "Begrundelse" ingen bemærkninger om strafudmålingen, men bemærkninger om bevisbedømmelsen mv.

Manglende efterkommelse af personalets anvisninger er ikke specifikt nævnt blandt de forhold der kan anvendes strafcelle for, jf. straffuldbydelseslovens § 68, stk. 2. Strafcelle kan derfor i sådanne tilfælde kun anvendes hvis der er tale om "grove eller oftere gentagne forseelser" (nr. 7).

Jeg beder arresthuset om at oplyse nærmere om grundlaget for at anvende strafcelle i de 2 nævnte tilfælde (2008/526/0045 og 2008/526/00132).

Jeg har ikke (i øvrigt) taget stilling til udmålingen af disciplinærstraffen i de konkrete tilfælde, men jeg beder arresthuset om at sende mig en kopi af det normalreaktionsskema som afgørelserne er truffet ud fra.

6.7. Kompetence

Institutionens leder eller den der bemyndiges til det, har kompetencen til at ikende en indsat disciplinærstraf, jf. straffuldbydelseslovens § 67.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i en vejledning (nr. 11991 af 29. juni 2001) fastsat nærmere om regler om adgangen til intern delegation i kriminalforsorgens institutioner. Af vejledningens punkt 10 fremgår det bl.a. at de lokale kompetenceforhold og

arbejdsgange bør være fastsat udtrykkeligt i lokale regler i de tilfælde hvor kompetencen er henlagt til institutionens leder eller den der bemyndiges dertil. Det fremgår også af vejledningen at de lokale regler bør indeholde nogle arbejdsgange som gør det muligt for institutionens leder effektivt at udøve sine styrings- og instruktionsbeføjelser. I pkt. 7 er det endvidere anført at institutionens ledelse ved delegation af kompetencen bør inddrages under behandlingen af en sag hvis den konkrete sag giver anledning til særlig tvivl. Det kan f.eks. være i tilfælde af tvivl om hvad der kan anses for bevist, eller om hvilke bestemmelser der kan anses for overtrådt, jf. også disciplinærstrafvejledningens pkt. 2.

Alle afgørelserne er truffet af enten arrestforvareren eller overvagtmasteren som jeg således går ud at kompetencen er delegeret til.

Jeg beder om oplysning om hvorvidt der er fastsat regler om denne delegation. Jeg henviser i den forbindelse til direktoratets ovennævnte vejledning om fastsættelse af lokale kompetenceregler.

Jeg beder også om oplysning om ledelsens tilsyn med området, jf. også den ovennævnte vejledning.

Under mine inspektioner af Arresthuset i Svendborg og Arresthuset i Assens – hvor den dengang nyudnævnte arrestinspektør for Syd- og Sønderjylland og Fyn deltog – blev spørgsmålet om arrestinspektørens inddragelse i sagsbehandlingen drøftet overordnet. Det var navnlig spørgsmålet om behandlingen af klagesager der blev drøftet.

6.8. Protokollen

Efter § 8, stk. 1, i disciplinærstrafbekendtgørelsen, skal der gøres notat om disciplinærsagens behandling i en særlig protokol.

Nærmere regler herom findes i pkt. 10 i disciplinærstrafvejledningen. Af vejledningens pkt. 10 fremgår det at kravet om en særlig protokol kan opfyldes ved anvendelse af ringbind under forudsætning af at der sker fortløbende sidenummerering (paginering) således at de enkelte ark papir nummereres med en talrække der fortsættes, når der indsættes nye rapporter i ringbindet. Hvis en anden nummereringsmetode anvendes, skal den sikre at det kan konstateres at der ikke er tilføjet eller fjernet sider i protokollen.

Arresthuset i Assens har anvendt forhørsmoduliet i klientsystemet hvorfra de enkelte dokumenter er printet ud.

De notater som jeg har modtaget, er udskrevet den 8. oktober 2008 til brug for min anmodning om at låne sagerne. Jeg kan således ikke se om arresthuset har skrevet notaterne ud i tidsmæssig forbindelse med forhøret og herefter indsat dem i ringbind eller tilsvarende, men det går jeg ud fra.

Jeg beder dog om oplysning herom.

Forhørsprotokollerne fylder i næsten alle tilfælde mere end en side. Da arresthuset søgte sagerne frem til mig, søgte arresthuset på en afgrænset periode og de (i alt 12 forhørssager) der kom frem ved denne søgning, er udskrevet og fortløbende sidenummeret fra side 1 til 23. Der er således tale om "side 1 af 23", "side 2 af 23" osv. Jeg går derfor ud fra at en søgning på f.eks. hele år 2008 vil vise den første side i det første forhør dette år som side 1 af det samlede antal sider som forhørene dette år fylder.

Hvis forhørsnotaterne – som jeg antager – løbende printes ud og indsættes i ringbind, beder jeg arresthuset om at oplyse hvordan sidenummereringen i denne protokol (ringbindet) foregår.

Af pkt. 10 i vejledningen fremgår det også at hvis en side ikke udfyldes helt, skal det markeres med en lodret streg fra sidste sætning og siden ud med henblik på at sikre at det kan konstateres at der ikke efterfølgende er føjet noget til et færdigt notat. Direktoratet for Kriminalforsorgen har i sagen om min inspektion af Arresthuset i Helsingør på min forespørgsel oplyst at kravet om markering med lodret streg på ikke-udfyldte sider af notatet fortsat gælder uanset at det ikke er muligt efterfølgende at ændre i et forhørsnotat som er skrevet i klientsystemet.

Alle de notater fra forhørsprotokollen som jeg har modtaget, på nær ét, fylder mere end en side, men er som nævnt udskriften der er lavet til mig den 8. oktober 2008.

Jeg antager som nævnt at forhørsnotaterne løbende printes ud og indsættes i ringbind. Jeg beder arresthuset om at oplyse om der i den forbindelse foretages markering med en lodret streg på ikke udfyldte sider.

Da de notater som jeg har modtaget, er udskrevet den 8. oktober 2008 til brug for min anmodning om at låne sagerne, indeholder ingen af rapporterne en underskrift fra forhørslederen på den linje der er beregnet til det sidst i notatet.

Jeg går ud fra at de forhørsnotater der i sin tid (efter forhøret) er udskrevet, er underskrevet af forhørslederen.

Datoen for indberetningen skal tydeligt fremgå af forhørsnotatet, jf. vejledningens pkt. 10, 4. pkt. Navn og titel på den der har udarbejdet indberetningen skal ligeledes fremgå, jf. 6. pkt.

I de fleste tilfælde er der oplysning om det. I enkelte tilfælde er anført "D.d." uden at det samtidig fremgår om der er tale om samme dag som forhøret blev afholdt (nr. 526/2008/0044, 526/2008/0047 og 526/2008/0057). Det lægger jeg dog umiddelbart til grund.

Det fremgår heller ikke hvem der har udarbejdet indberetningen i de 2 førstnævnte tilfælde.

Jeg går ud fra at arresthuset fremover vil være opmærksom på at overholde vejledningen på disse punkter i alle tilfælde.

Det skal endvidere fremgå om den indsatte har godkendt gengivelsen af sin forklaring. Hvis den indsatte ikke kan eller vil godkende gengivelse af sin forklaring og angiver en grund hertil, skal denne også fremgå af protokollen.

I et enkelt tilfælde har den indsatte ikke godkendt gengivelsen af sin forklaring. Den indsatte erkendte forholdet (besiddelse af hash).

Jeg beder om at få oplyst om den indsatte angav en grund til at han ikke kunne eller ville godkende gengivelsen af sin forklaring.

Alle forhør skal overværes af en af institutionens ansatte, jf. disciplinærstrafbekendtgørelsens § 7, stk. 3. Den der har indberettet det disciplinære forhold, og andre der har været involveret i forholdet, må ikke overvære forhøret, jf. disciplinærstrafvejledningens pkt. 8, 2. pkt. Er der ikke andre personalemedlemmer til stede, bør forhøret

udsættes medmindre den indsatte ønsker forhøret gennemført, eller særlige omstændigheder taler imod udsættelse.

Der har været et vidne til stede ved alle forhørene. I et af tilfældene (nr. 526/2008/0055) var vidnet den samme som skrev den underliggende rapport.

Jeg beder arresthuset om at oplyse om der forelå særlig omstændigheder der talte imod en udsættelse af forhøret.

6.9. Sagsbehandlingstid

Disciplinærsager skal behandles så hurtigt som muligt, jf. disciplinærstrafbekendtgørelsens § 5. Af pkt. 3 i den tilhørende vejledning fremgår følgende:

” ...

I nogle tilfælde vil det være påkrævet at indhente yderligere indberetninger eller foretage afhøringer af personale eller medindsatte. Endvidere kan det i visse tilfælde være nødvendigt at foretage genafhøring af såvel den indsatte som af vidner. Blandt andet af disse grunde kan der ikke fastsættes en fast øvre grænse for, hvor lang tid der må gå inden disciplinærsagen er færdigbehandlet. Institutionen bør dog i alle tilfælde sikre, at indberetninger gennemlæses ved modtagelsen, med henblik på en vurdering af, hvordan sagens videre behandling skal tilrettelægges, således at yderligere bevisoptagelse kan ske hurtigst muligt. Det er endvidere væsentligt, at et eventuelt forhør afholdes hurtigst muligt, således at de involverede endnu har det passerende i frisk erindring.”

I ét tilfælde er der ikke oplysning om datoen for den underliggende rapport der ikke er citeret, men gengivet i forhørsrapporten, og starter med ”D.d.” (nr. 526/2008/0057).

Forhøret blev i de fleste af de øvrige tilfælde afholdt samme dag eller en eller to dage efter at det forhold der gav anledning til disciplinærsagen, var konstateret. I 3 tilfælde blev forhøret afholdt tre dage efter konstateringen af forholdet.

Sagsbehandlingstiden i de disciplinærsager som jeg har modtaget, giver mig ikke anledning til bemærkninger.

6.10. Konfiskation og modregning af erstatning

6.10.1. Konfiskation

Straffuldbyrdelseslovens § 73 indeholder regler om konfiskation og gælder kun for afsonere.

For varetægtsarrestanter findes reglerne om konfiskation i retsplejelovens § 832, stk. 5, jf. bekendtgørelse nr. 850 af 27. oktober 1993 som ændret ved bekendtgørelse nr. 887 af 19. september 2000 om udenretlig vedtagelse af konfiskation. Kompetencen til at træffe bestemmelse om konfiskation over for varetægtsarrestanter er hos politiet/anklagemyndigheden, men varetægtsarrestanten kan til arresthuset aflevere en erklæring om udenretlig vedtagelse af konfiskation som så videresendes til anklagemyndigheden, jf. varetægtsbekendtgørelsens § 94 og disciplinærstrafvejledningens pkt. 14. Hvis varetægtsarrestanten ikke vil afgive en sådan erklæring, skal den pågældende genstand afleveres til politiet til videre behandling efter retsplejelovens almindelige regler om beslaglæggelse mv. (som findes i lovens kapitel 74).

Er der tale om genstande eller penge som ikke er omfattet af ovennævnte bekendtgørelse, er der ikke hjemmel til at konfiskere genstandene eller pengene hos varetægtsarrestanten, uanset at der er tale om genstande eller penge som er ulovligt indført, erhvervet, tilvirket eller søgt indsmuglet i institutionen, jf. vejledningens pkt. 14, 2. afsnit. I så fald må genstanden eller pengene i stedet opbevares af institutionen i overensstemmelse med genstandsbekendtgørelsen eller, hvis der indgives anmeldelse om strafbart forhold til politiet, afleveres til politiet.

Der er ikke oplysning om at arresthuset har foretaget konfiskation i nogen af sagerne, men i de tilfælde hvor disciplinærsagen omhandler genstande, er de nævnt under punktet om afgørelse og grundlag i sagerne. Det drejer sig om sagerne med allokeringsnumrene 526/2008/0049, 526/2008/0050, 526/2008/0053, 526/2008/0054, 526/2008/0055 og 526/2008/0057. På nær i det sidstnævnte tilfælde fremgår det også (under sagsfremstilling) at genstandene er vedlagt.

Jeg beder om oplysning om hvad der er sket med disse genstande.

Der skal som nævnt under pkt. 6.6.3. ske politianmeldelse ved ethvert fund af euforiserende stoffer, herunder hash. I arresthusets husorden er det nævnt at ethvert fund af euforiserende stoffer, herunder hash, vil medføre politianmeldelse.

Hvis der sker politianmeldelse, skal det anføres i den indsattes personjournal eller i forhørsprotokollen, jf. vejledningens pkt. 11, sidste punkt. Det fremgår ikke af forhørsnotatet om der i nogen af de konkrete tilfælde er sket politianmeldelse. Jeg har ikke modtaget personjournalerne

Jeg beder om oplysning om hvorvidt der (i overensstemmelse med det anførte i husordenen) er indgivet politianmeldelse i de konkrete tilfælde. Hvis det er tilfældet, beder jeg også om at få oplyst om politiet i den forbindelse er orienteret om udfaldet af disciplinærsagen, jf. pkt. 11, 3. afsnit, i disciplinærstrafvejledningen.

6.10.2. Modregning af erstatning

Hvis en indsat under fuldbyrdelsen har forvoldt skade på institutionens ting ved erstatningspådragende adfærd, kan institutionen bestemme at erstatningsbeløbet skal modregnes i den indsattes vederlag for beskæftigelse, jf. straffuldbyrdelseslovens § 74, stk. 1.

Denne bestemmelse finder også anvendelse over for varetægtsarrestanter, jf. § 2, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 387 af 17. maj 2001 om behandlingen af sager om modregning af erstatningsbeløb over for indsatte i kriminalforsorgens institutioner og varetægtsbekendtgørelsens § 95. Det er dog en betingelse at varetægtsarrestanten giver sit samtykke hertil, jf. varetægtsbekendtgørelsens § 95, stk. 1, og § 2, stk. 2, i modregningsbekendtgørelsen.

Der er som nævnt foretaget modregning for erstatning i to tilfælde. Som også allerede nævnt lægger jeg umiddelbart til grund at der er tale om en varetægtsarrestant i det ene tilfælde (nr. 526/2008/0055).

Det fremgår ikke af forhørsnotatet i sagen med nr. 526/2008/0055 at den indsatte har givet samtykke til modregningen.

Hvis jeg har ret i min antagelse af at der er tale om en varetægtsarrestant, og denne ikke har samtykket i modregningen, har der ikke været hjemmel til denne modregning. Jeg beder arresthuset om at oplyse om min antagelse er korrekt, og hvad det jeg har anført, i givet fald giver anledning til.

6.11. Klagevejledning og domstolsprøvelse

Det fremgår som tidligere nævnt ikke hvilken status de indsatte havde. Klagefristen på to måneder i § 111, stk. 2, i straffuldbyrdelsesloven, gælder alene for dømte (afsonere). Efter bestemmelsen gælder der således ingen klagefrist for afgørelser truffet over for varetægtsarrestanter.

I 4 sager er der givet oplysning om klagefristen og i de andre 6 er der ikke oplysning herom. Jeg udleder som nævnt heraf at der var tale om afsonere i de tilfælde hvor der er givet vejledning om klagefristen, og varetægtsarrestanter i de andre tilfælde.

Jeg lægger således til grund at der er givet korrekt klagevejledning i alle tilfælde.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 112 er der (en særlig let) adgang til domstolsprøvelse i nærmere angivne tilfælde, f.eks. ved ikendelse af strafcelle i mere end 7 dage, konfiskation og modregning af erstatningsbeløb der overstiger det almindelige vederlag der udbetales for en uges beskæftigelse (nr. 3, 4 og 5). Bestemmelserne i § 112 gælder også kun i forhold til afsonere ("dømte").

Af § 8, stk. 3, i disciplinærstrafbekendtgørelsen fremgår det at notatet i den særlige protokol skal indeholde oplysning om at den indsatte er orienteret om muligheden for at kræve den endelige administrative afgørelse indbragt for retten til prøvelse, når der er tale om en afgørelse der er omfattet af straffuldbyrdelseslovens § 112.

Der er givet vejledning om adgang til domstolsprøvelse i 2 tilfælde (nr. 526/2008/0056 og 526/2008/0055). Det er de 2 sager hvori den indsatte ved siden af ikendelsen af strafcelle (henholdsvis 3 og 7 dage) blev pålagt at betale erstatning. Der er henvist til straffuldbyrdelseslovens § 112, men ikke til det relevante nummer i denne bestemmelse. Det er heller ikke udtrykkeligt anført hvad vejledningen sigter til, men det er alene anført at direktoratets afgørelse i sagen kan indbringes for retten inden 4 uger. Det fremstår således som om at det både var afgørelsen om strafcelle og afgørelsen om modregning af erstatning der kunne indbringes for retten.

Da afgørelser om strafcelle i 7 dage eller derunder ikke kan indbringes for retten, går jeg ud fra at vejledningen (kun) sigter til erstatningskravet. Det burde efter min opfattelse udtrykkeligt have fremgået.

I førstnævnte tilfælde er der ikke i klagevejledningen givet vejledning om klagefristen, og jeg har derfor som nævnt ovenfor lagt til grund at der er tale om en varetægtsarrestant.

Hvis denne antagelse er korrekt, har den indsatte ikke haft adgang til domstolsprøvelse efter straffuldbyrdelseslovens § 112, nr. 5, og det er i så fald forkert at der er vejledt herom. Det fremgår imidlertid af bekendtgørelsen om behandling af sager om modregning af erstatningsbeløb og disciplinærstrafvejledningens pkt. 17, at en varetægtsarrestant kan forlange et spørgsmål om erstatning behandlet af domstolene. En varetægtsarrestant skal inden vedkommende giver sit samtykke til modregning, vejledes om at modregning ikke kan foretages hvis erstatningsspørgsmålet forlanges behandlet af domstolene, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 3. Der er ingen beløbsgrænse i denne bekendtgørelse for adgangen til domstolsprøvelse.

Adgangen til domstolsprøvelse for endelige afgørelser om modregning af erstatningsbeløb over for afsonere omfatter som nævnt (kun) beløb der overstiger det almindelige vederlag der udbetales for en uges beskæftigelse, jf. § 112, nr. 5. Dette beløb er fastsat i bekendtgørelsen om satser for vederlag mv. til indsatte, nu bekendtgørelse nr. 1154 af 1. december 2008. For 2008 udgjorde beløbet 8,37 kr. i timen – svarende til en ugeløn på 309,69 kr., jf. den tidligere bekendtgørelse (nr. 1424 af 11. december 2007).

Erstatningsbeløbene er i de to sager fastsat til henholdsvis "30000" og "15000" kr. Sidstnævnte sag er den sag hvor der er givet klagevejledning med frist, og hvor jeg derfor lægger til grund at der var tale om en afsoner.

Jeg går ud fra at der mangler et komma, men beder om oplysning herom. Hvis min antagelse er korrekt, beder jeg endvidere om oplysning om vejledningen om domstolsprøvelse i sidstnævnte tilfælde i forhold til den nævnte beløbsgrænse.

Opfølgning

Jeg beder om at arresthuset sender de oplysninger mv. som jeg har bedt om, tilbage gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen som jeg ligeledes beder om en udtalelse.

Underretning

Denne rapport sendes til Arresthuset i Assens, Arrestinspektøren for Syd- og Sønderjylland og Fyn, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i arresthuset.

Lenart Frandsen
Inspektionschef
